

audiografen

TIDSSKRIFT FOR NORSK AUDIOGRAFFORBUND

NR. 4 - 2006

Et studentkor som underholdt

Karl Haakon, rappkjefet ordstyrer fra Bergen

Nystrigla audiografer klare til bankett

KFO leder Gunn Olander gir NAF leder Monica Rolandsen en blomst for jobb godt utført

*Redaksjonen
ønsker dere
alle en riktig
god jul*

Debatt i pausen på debatten...

Praktisk kommite med full kontroll. Tove Berg og Veronika Solvang

audiografen

Medlemsblad for Norsk Audiografforbund
– tilsluttet KFO

Redaktør:

Mads Ruud Rødsjø

Arbeidssted:

Helgelandssykehuset, Mo i Rana

Mobil: 95 13 05 14

E-Post: rodsjo@otonor.no

Økonomiansvarlig:

Vår Silje Mandal

Arbeidssted:

Høgskolen i Sør-Trøndelag

Tlf. arbeid: 73 55 93 42

Mobil: 99 25 88 20

E-Post: vsm-jel@online.no

Annonseansvarlig:

Veronika Solvang

Arbeidssted:

Hålogalandssykehuset, Harstad

Mobil: 41 46 66 72

E-Post: vsolvang@msn.com

Redaksjonsmedarbeidere:

Hanne Hofstad

Arbeidssted:

Ditt hørselsforum

Mobil: 97 18 87 59

E-Post: hanne.hofstad@gmail.com

Gøril Lindberg

Arbeidssted:

Universitetssykehuset i Tromsø

Tlf. arbeid: 77 62 73 78

Mobil: 95 16 23 67

E-Post: goril.merete.lindberg@unn.no

Audiografens postadresse:

Audiografen v/ Mads Ruud Rødsjø
Bergmannsveien 18
8616 Mo i Rana

Deadline for materiell:

4 / 2006 - 30.11.2006

ISSN 0800-0301

Annonsepriser:

Avtale 1 : 4 X 1/2 sider: kr. 12 500,-

Avtale 2 : 4 X 1/1 sider: kr. 20 000,-

1/2 side i tillegg på avtale 1: kr. 1900,-

1/1 side enkeltannonse: kr. 5900,-

1/2 side enkeltannonse: kr. 3750,-

1/4 side enkeltannonse: kr. 2000,-

Stillingsannonse: kr. 10,- pr spaltemillimeter

Ekstrakostnader ved mangelfullt materiale tas opp med trykkeriet, og trykkeriet sender egen faktura på dette.

Abonnements pris:

Kr. 300,- pr år

Leder

Advent. Denne lange, mørke men spennende tiden. Med barnslig iver og entusiasme åpnes lukene og nedtellingen til jul er offisielt i gang. Advent er ventetid. 24 dager lang. Ja passe langt fordi man vet at når luke 24 åpnes, så er det jul. Julekvelden hvor ventetiden er over, og alle tradisjoner sikrer julefølelse og glede. Hadde bare all advent eller rettere sagt ventetid vært like forutsigbar. NAV har tydeligvis en annen kalender enn alle andre her til lands. Hvor mange luker finnes egentlig i deres kalender? Jeg må si at jeg ikke er veldig imponert over den jobben som gjøres på det høyeste nivået når man ikke klarer å få klar kontrakter for hvilke høreapparater man skal forholde seg til. Høreapparatleverandørene står klare i startblokkene og venter på skuddet. Avtaler er gjort rundt om på høresentraler og ØNH-klinikker, og revolusjonerende fremskritt ligger på

lager. Klart til å bedre livskvaliteten til brukere landet rundt. Beklager fru Hanssen, beklager Hr Olsen, de nyeste apparatene er desverre ikke tilgjengelig til deg. De ligger på lager, men kan ikke tilpasses fordi en utvalgt gruppe som visstnok har en viktigere jobb enn de fleste av oss, ikke har gjort denne jobben. Hvordan kan man ta hørselsomsorgen i Norge på alvor når den ledes av et gjeng klovner. Norge har tradisjonelt sett vært et foregangsland hva teknologi angår, men dette var i gode gamle dager. I dag ser vi at andre land har tilgang på langt nyere apparater enn oss. NAVs handlemåte gir meg sterke assosiasjoner til NRK komedien "Etaten". Stoltheten av å tilhøre det offentlige helsetilbudet får seg med dette et kraftig skudd for baugen.

Årsaken til denne utsettelsen bør tåle å se dagens lys. Opererer NAV med en skjult agenda? Uansett så vil undertegnede ønske alle lesere en god jul og ser frem til et spennende nytt år med bannskap og frustrasjon.

Vil avslutningsvis takke redaksjonsmedlemmene Hanne Hofstad og Veronika Solvang for følget så langt.

Godt jobba!

Innhold

- STYRET INFORMERER 5
- EXTRA-PRISEN 2006 6 - 9
- LFHS STIPEND ER TILDELT RIKSHOSPITALET 11
- UMASKERT 13
- MEDLEMSFORDELER 15
- LANDSMØTE MED KURS 2006 17
- SLIK HAR VI DET 19
- AUDIOGRAFENE ER BUNDET AV YRKESETISKE RETNINGSLINJER 21
- KFO NYTT 22 - 23
- NORSK LÆREBOK I AUDIOLOGI 25
- PROSJEKT "TILTAK INNEN HØREAPPARATFORMIDLINGEN" 27 - 29

NAF

Leder

Monica Rolandsen
Hålogalandssykehuset, Harstad
Skarveien 18
9406 Harstad

Tlf. arbeid: 77 01 57 12
Tlf. privat: 77 07 15 69 12
Mobil: 47 63 90 57
E-post: mrolands@online.no

Nestleder

Arve Ophaug
St. Olavs Hospital, Fosen distriktsmed. senter
Tlf arbeid: 72 51 42 06
Mobil: 41 42 78 66
E-post: aopha@online.no

Sekretær

Britt Tangen (styreprotokoll)
Sykehuset Telemark HF
Tlf arbeid: 35 00 42 38
Mobil: 97 67 01 07
E-post: Britt.Tangen@sthf.no

Sekretær

Maj Brit Høvik (Medlemsregister)
Medisan AS
Telefon arb: 22 59 90 40
Mobil: 92 83 74 82
E-post: majbrit@medisan.no

Kasserer

Silje Brudvik
Haukeland Universitetssykehus
Tlf. arbeid: 55 97 26 90
Mobiltelefon: 41 66 96 08
E-post: silje.brudvik@helse-bergen.no

Styremedlem

Tove Berg
Universitetssykehuset i Troms
Tlf arbeid: 77 62 73 77
Mobil: 41 51 25 08
E-post: siberg@online.no

1. Varamedlem

Lisbeth Wingaard
Rikshospitalet
Tlf. arbeid: 23 07 16 37
Mobil: 92 69 27 43
E-post: lisbeth.wingaard@rikshospitalet.no

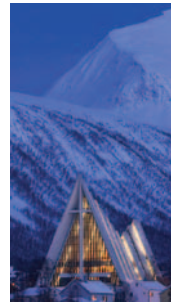
2. Varamedlem

Annema Boberg
Spesialistlegesentret
Tlf. arbeid: 78 46 86 13
Mobil: 97 17 32 33
E-post: annema.boberg@hammerfest-sykehus.no

3. Varamedlem

Lars Petter Meek
Sykehuset Telemark HF
Tlf. arbeid: 35 00 42 33
Mobil: 90 76 93 22
E-post: lars-petter.meek@sthf.no

Styret informerer

“Ingenting er vanskelig når man gjør det av lyst”

(ukjent)

Da er Landsmøte med kurs vel overstått for denne gang. For NAFs avtroppende styre ble det en flott avslutning på styreperioden. Tilbakemeldingene på det faglige programmet har vært mange og positive, og det setter vi veldig stor pris på.. Temaene var hentet fra tidligere evalueringsskjemaer og vi tar gjerne i mot innspill på tema i 2008. Dere er herved utfordret!

Landsmøtet ble gjennomført med et spennende valg og nye styremedlemmer og øvrige tillitsvalgte står nå overfor mange og forhåpentligvis spennende oppgaver. Det er virkelig gøy at det er så mange som har lyst til å gjøre en innsats for forbundet. Gjenvolgt leder, Monica Rolandsen, takker nok en gang for tilliten.

I løpet av landsmøtet fikk vi erfare at det er uheldig å ha to forskjellige dirigenter. Det viste seg vanskelig for dirigenten på dag 2 å sette seg inn i hva vi hadde drøftet dagen før. Vi må bare beklage de følgene dette fikk og vi har lært at det gjør vi ikke igjen.

Styret la også for første gang frem en resolusjon på landsmøtet. Beklageligvis fikk ikke delegatene tid til å komme frem til en felles enighet om den, og det nye styret fikk derfor ansvaret for å ferdigstille den. Denne jobben er vi allerede godt i gang med og resultatet vil bli sendt til alle medlemmene så snart det foreligger.

For de som ikke var tilstedet på møtet, så omhandler denne resolusjonen NAF's satsning på yrkesetikk.

Det nye styret har allerede avviklet styreutviklingskurs i regi av KFO. Det var et meget godt kurs hvor deltagerne både fikk anledning til å bli bedre kjent med hverandre, men også hvor de fikk hjelp til å stake ut kursen videre. Det er alltid en utfordring for nye styre å vite hvor man skal begynne og hva man skal legge vekt på i arbeidet for medlemmene.

Et av satsningsområdene vil være synliggjøring – både utenfor miljøet, men ikke minst overfor medlemmene. Tilbakemeldinger som er kommet går ofte på at medlemmene ikke helt vet hva styret jobber med. Dette skal vi prøve å bli flinkere på og har dere noen gode ideer på hvordan vi kan gjøre det, hører vi gjerne fra dere.

En av de første store utfordringene NAF står overfor, er omorganiseringen av høreapparatformidlingen som er satt i gang av Sosial- og helse-direktoratet. Hvordan skal høreapparatformidlingen se ut i fremtiden? NAF er representert med en person i referansegruppen og vi skal gjøre det vi kan for å belyse NAFs synspunkter på hvordan høreapparatformidlingen bør organiseres til det beste for brukerne.

Da gjenstår det bare å ønske alle sammen en riktig **GOD JUL** og et spennende og **GODT NYTT ÅR!**

Styret

SOSIAL OG HELSEDIREKTORATET

Vi har i 3 år (01.01.03-31.12.05) hatt et samarbeidsprosjekt mellom St. Olavs Hospital Universitetssykehuset i Trondheim ved Høresentralen og Møller kompetansesenter Statlig spesialpedagogisk støttesystem. Prosjektet "Hørselstap – nyfødte – oppfølging" ble finansiert av Stiftelsen Helse og rehabilitering, via Hørselshemmedes Landsforbund.

Hovedmålsettingen i prosjektet har vært:

- Å utvikle en praksismodell for rask og nødvendig oppfølging til foreldre og barn med påvist hørselstap etter hørselsscreening av nyfødte, uten unødig opphold mellom påvist diagnose og til nødvendig oppfølging iverksettes.
- Å finne praktiske måter å gjennomføre modellen på som gir god effekt for barn og foreldre ved effektiv bruk av ressurser både ved St. Olavs Hospital og Møller kompetansesenter.

Målgruppen er nyfødte som får påvist hørselstap ved neonatalhørselsscreening ved St. Olavs Hospital og deres foreldre.

Prosjektgruppa har bestått av prosjektleder Tove Leinum Østerlie (Møller), Anne Heian (Møller), Åshild Spjøtvold (St. Olavs Hospital) og Siri Wennberg (St. Olavs Hospital).

*Prosjektgruppa.
Åshild Spjøtvold, Siri Wennberg,
Tove Leinum Østerlie og Anne Heian.*

Hørselsscreening av nyfødte og tidlig intervensjon

St. Olavs Hospital startet hørselsscreening av alle nyfødte 1.2.02. Dette innebærer at medfødte og ervervede hørselstap hos nyfødte ved St. Olavs Hospital blir diagnostisert når barnet er fra 4 - 6 uker. De barna som skal ha høreapparat vil få dette når de er mellom 2 – 3 måneder. Intervensjon til foreldre og barn må settes i gang med det samme hørselstapet blir diagnostisert. Tidlig intervensjon er viktig for barnets

Hørselstesting av en liten gutt.

kommunikasjons og språkutvikling. Tidlig intervensjon er viktig for foreldrene som vanligvis får en følelsesmessig reaksjon når de får vite at barnet har nedsatt hørsel. Gjennom prosjektet er det utviklet et tverrfaglig og tverretattlig habiliteringsprogram for foreldre og barn hvor medisinsk, teknisk, pedagogisk og psykososial oppfølging inngår. Prosjektet har ført til at nyfødte ved St. Olavs Hospital som har fått påvist hørselstap via hørselsscreening og deres foreldre, får tilbud om rask og nødvendig intervensjon uten unødig opphold mellom påvist diagnose og til tiltak iverksettes.

Helhetlig habilitering

Oppfølgingen til det hørselshemmede barnet og foreldrene gis av St. Olavs Hospital, det lokale hjelpeapparatet som helsestasjon, fastlege, PPT og gjennom Møller kompetansesenter. Det er lagd rutiner ved St. Olavs Hospital slik at det lokale hjelpeapparatet og Møller kompetansesenter får rask informasjon om barnet. Dette under forutsetning av at foreldrene ønsker det. Det er nødvendig at foreldre og barn har et støtteapparat rundt seg og ikke står alene om dette. I habiliteringsprogrammet er kontakt med foreldre til hørselshemmede barn og kontakt med voksne hørselshemmede vektlagt. Hjemmebesøk av audiopedagog-tjenesten ved Møller kompetansesenter tilbys. Dette skal om mulig gjennomføres sammen med kommunens helsesøster. Første hjemmebesøk foretas i løpet av 1 – 2 uker etter diagnosen er satt. Som et resultat av det tette samarbeidet mellom St. Olavs Hospital og Møller kompetansesenter, får foreldre tidlig invitasjon til å delta i foreldreveiledningsprogrammet Auditory Verbal Therapy (AVT) ved Møller kompetansesenter. I AVT blir foreldrene veiledet i å stimulere barnas evne til å lytte som et vesentlig ledd i barns talespråkutvikling.

HAR TILDELTE EXTRA-PRISEN 2006

Informasjonsperm til foreldre

I prosjektet er det utviklet en informasjonsperm til foreldre " Små barn og hørselshemming." Informasjonspermen er rettet til foreldre med små barn mellom 0 – 3 år, men gir også hørselsfaglig informasjon som kan benyttes av foreldre til større barn. Denne permen får **alle foreldre ved St. Olavs Hospital Høresentralen** når hørselsdiagnosen blir stilt.

Brukermedvirkning

Brukermedvirkning har vært vesentlig i prosjektet. For å få vite hvilken støtte (offentlig og frivillig) og hvilken informasjon omkring hørselshemming som er viktig for foreldre, og på hvilket tidspunkt etter at diagnosen er stilt dette skal settes inn, er det foretatt en spørreundersøkelse til 150 foreldre til barn med nedsatt hørsel i Sør-Trøndelag. Svarprosenten var på 65 %. Prosjektgruppa hadde møte med Sør-Trøndelag foreldreforening for hørselshemmede i forbindelse med utarbeidelsen av spørreskjemaet. Foreldreforeningen har sittet i referansegruppa. Gjennom hele prosjektperioden har prosjektet hatt jevnlig kontakt og dialog med Hørselshemmedes Landsforbund sentralt. I utarbeidelsen av informasjonspermen til foreldre fikk prosjektet adgang til å benytte som kilde heftet "Er barnet ditt hørselshemmet" utgitt av HLF i 2002.

Hørselsmåling

Prosjektets resultatoppnåelse og nytteverdi.

- Prosjektet har utviklet en helhetlig habiliteringsmodell/habiliteringsprogram slik at nyfødte ved St. Olavs Hospital som får påvist hørselstap via hørselsscreening av nyfødte og deres foreldre får rask intervensjon. Det at helsesektoren og utdanningssektoren har hatt et felles prosjekt har ført til at brukeren (barn og foreldre) får et tverrfaglig og tverretattlig habiliteringstilbud som omfatter medisinsk, teknisk, psykososial og pedagogisk oppfølging. (Audiologiske og audiopedagogiske tiltak).
- Barn og foreldre i Sør-Trøndelag får det samme habiliteringstilbudet uavhengig av hvilken kommune de er bosatt i.
- Barn fra Nord-Trøndelag og Møre og Romsdal, som får tilpasset høreapparat ved St. Olavs Hospital Høresentralen, får tilbud om å delta i habiliteringsprogrammet. Dette i samarbeid med audiopedagogtjenestene i fylket.
- Informasjonsperm til foreldre med hørselshemmede barn mellom 0 – 3 år er utarbeidet.
 - o Informasjonspermen blir gitt alle foreldre når de er på høresentralen.
 - o Informasjonspermen er bl.a. distribuert til 20 høresentraler i landet som har hørselstesting av barn og alle de statlige kompetansesentrene innen hørsel.
 - o Den er tilgjengelig for foreldre og fagpersoner gjennom Møller kompetansesenters nettside og blir lagt ut på St. Olavs nettside.
- Sosial- og helsedirektoratet (SHdir) har pr. 18.08.06 gitt Nasjonale retningslinjer for screening av syn, hørsel og språk. SHdir har gitt anbefalinger til Helse- og sosialdepartementet om at hørselsscreening av nyfødte innføres på alle landets fødeavdelinger. Tidspunkt for innføringen er ikke gitt, men 01.01.07 er nevnt. Den helhetlige habiliteringsmodellen og informasjonspermen som er utviklet gjennom prosjektet, har overføringsverdi til andre sykehus og deres samarbeidspartnere med de lokale tilpasninger det er behov for. På den måten kan prosjektresultatet komme en større målgruppe til gode enn bare småbarn med hørselstap i Sør-Trøndelag.
- På bakgrunn av den tekniske utviklingen (b.l.a. cochlea implantat til småbarn) og Sosial og helsedirektoratets anbefalinger om igangsetting av hørselsscreening av nyfødte ved landets sykehus, har Utdanningsdirektoratet i Statsbudsjettet for 2006 kap. 0230 og 3230 blitt bedt om at de statlige kompetansesentrene innen hørsel verksetter et prosjekt for å utarbeide et helhetlig habiliteringsprogram for hørselshemmede småbarn og videreutvikle kompetanse om pedagogiske metoder for språk- og kommunikasjonsutvikling hos barn med cochlea implantat. Programmet skal omfatte bl.a. utredning, rådgivning, oppfølging, kompetanse-utvikling overfor foreldre / foresatte og kommunen. Programmet skal utvikles og gjennomføres i nært samarbeid med brukere og samarbeidspartnere. På bakgrunn av dette er prosjektet "Et helhetlig habiliteringsprogram for

hørselshemmede barn i alderen 0 – 6 år” startet og skal avslutte sitt arbeid 20. oktober 2006. Representanter fra alle statlige kompetansesentre inne hørsel er med i prosjektgruppen. Som følge av prosjektet Hørselstap – nyfødte – oppfølging er følgende tatt inn i prosjektbeskrivelsen:

- **“Sentrene etablerer kontakt med "egget" helseforetak for å få oversikt over pågående nyfødtscreening og for å etablere samarbeid i etterkant av screening.**
- **På bakgrunn av utredningsarbeid gjennomført av Møller KS og St. Olavs hospital beskrives sentrenes habiliteringstiltak og samarbeid med andre aktører.**
- **Materiell og erfaringer fra Møller/St. Olavs prosjektarbeid gjøres tilgjengelig for sentra gjennom møter/work-shops/kurs og rapport/materiell. ”**
- Gjennom prosjektet har samarbeidet mellom St. Olavs Hospital og Møller kompetansesenter blitt styrket.
 - o Det er et økt samarbeid mellom leger, audiografer og audiopedagog ved St. Olav og konsulenter/audiopedagoger/spesialpedagoger ved Møller kompetansesenter.
 - o Faste samarbeidsmøter gjennomføres.
- Prosjektet har ført til en større bevissthet, kunnskap og tiltak for målgruppa både ved St. Olavs Hospital og Møller kompetansesenter. Rutinebeskrivelsen for det medisinske, audiologiske, audiopedagogiske og psykososiale oppfølgingen er under videreutvikling og bearbeiding. Disse blir ferdigstilt etter at prosjektperioden er over.
- Praksismodellen implementeres og videreutvikles ved St. Olavs Hospital høresentralen og Møller kompetansesenter. Dette er nedfelt i målene i virksomhetsplanen for 2006 både ved Møller kompetansesenter og St. Olavs Hospital høresentralen.
- En fortsettelse av samarbeidet mellom Møller kompetansesenter og St. Olavs Hospital er nedfelt i statsbudsjettet for 2006 for det statlige spesialpedagogiske støttesystemet Kap. 0230 og 3230.
- Under en hver omstendighet vil modellen komme til nytte på prosjektstedene, som har fått bygget opp kompetanse og utviklet en helhetlig habiliteringsmodell så tidlig intervensjon til foreldre og barn er kommet i gang. Når universell hørselsscreening blir innført i Norge, har St. Olavs Hospital og Møller kompetansesenter allerede et helhetlig habiliteringstilbud å tilby barn og foreldre.

For dette prosjektet har vi mottatt Extra-prisen. Tildelingen foregikk i Folkets Hus i Oslo 21. november. Prosjektet mottok skulpturen "Egget", som har et sterkt symbolsk uttrykk. Foruten skulpturen, fikk vinneren (HLF) 100.000 kroner. Prisen ble delt ut av kulturminister Trond Giske.

Juryen uttalte følgende om vinnerprosjektet: Vinneren av årets Extra-pris er et pionerprosjekt der en frivillig organisasjon nok en gang viser vei for et nytt og nødvendig helsetilbud, denne gangen for våre aller yngste. Å komme tidlig på banen er viktig, kanskje spesielt når vi har med barn å gjøre. Med barn og foreldre som medspillere har prosjektet fått til samarbeid og kommunikasjon på tvers av fagmiljøer og forvaltningsnivåer. Det er dessverre ikke alltid en selvfølge. I prosjektperioden er det på ulike arenaer drevet aktivt, systematisk og godt informasjonsarbeid. Habiliteringsmodellen og informasjonsmateriellet som er utviklet i prosjektet har i tillegg stor overføringsverdi når screening av nyfødte nå kommer i gang i hele Norge. Sosial- og helsedirektoratet har gitt betydelig anerkjennelse til dette arbeidet. Årets Extra-prisvinner viser oss tydelig hvor viktig helheten er i habiliterings- og rehabiliteringsarbeid.

På bildet ser man fra venstre Geir Lippestad (Leder av Hørselshemmedes Landsforbund), Anne Bakken (Senterleder ved Møller Kompetansesenter), Siri Wennberg (Høresentralen, St. Olavs Hospital), Tove Leinum Østerlie (Møller Kompetansesenter), Jon Skarstein (leder for juryen for Extra-prisen 2006, leder av fagutvalget for rehabilitering) og statsråd Trond Giske. (Fotograf Maren Bækkelund Ellingsen, HLF)

Dette var femte gangen Extra-prisen ble delt ut - denne gangen til det beste rehabiliteringsprosjektet som ble avsluttet i perioden 2003-2005. Organisasjonene var blitt invitert til selv å foreslå kandidater som har utmerket seg innenfor noen eller alle av følgende områder: nyskapning, tilgodesett uprioriterte grupper, klar måloppnåelse, fått mye ut av tildelte midler, spesielle resultater, varig effekt/videreføring, brukerstyring, har skapt entusiasme, mobilisert frivillig innsats, positivt holdningsskapende, gjennomslag/synlighet og samarbeid.

Juryen for Extra-prisen 2006 har bestått av: Jon Skarstein, leder av fagutvalget for rehabilitering. Marit Kirkevold, professor ved seksjon for Sykepleievitenskap, UiO. Inge Morisbak, avdelingsleder for FoU/Utdanning ved Beitostølen Helseportssenter. Knut Midthaug, brukerrepresentant, 2.nestleder Norsk Revmatikerforbund. Anne-Kari Holm, generalsekretær i Helse og Rehabilitering. Kristin Bockelie, informasjonsleder i Helse og Rehabilitering.

LFHs stipend er tildelt Rikshospitalet

v/prosjektleder Lisbeth Wingaard

Sosial- og helsedirektoratet anbefaler innføring av hørselsscreening av alle nyfødte i Norge fra 01.01.2007. Som et resultat av dette vil vi i årene fremover se en økende gruppe nyfødte barn med hørselstap som skal habiliteres. I arbeidet med å få på plass en helhetlig habilitering ser vi behovet for å rette fokus mot høreapparater til denne gruppen. Utlysning av LFHs stipend i mai 2006 kom derfor som bestilt for oss som jobber med høreapparater til de aller minste ved Rikshospitalet.

Vi har et godt pasientgrunnlag og vi har et nært samarbeid med målgruppen gjennom foreldre og andre fagpersoner som til daglig tilbringer tid med barna.

Arbeidet med prosjektet vil involvere flere yrkesgrupper fra flere institusjoner i Norge.

Tilpasning av høreapparater på barn bør skje så tidlig som mulig etter at hørselstapet er fastslått. Det er å anta at vi vil diagnostisere hørselshemmede barn ved en alder av noen uker. I denne sammenheng vil det være naturlig å tilby habilitering fra diagnosefastsettelse.

Det er viktig å kunne fastslå om behandling av barn med hørselstap basert på optimal tilpasningsprosedyre gir barnet adekvat hørsel. I motsatt fall vil cochlea implantat (CI) kunne være aktuelt.

Vi mener problematikken rundt høreapparattilpasning og habilitering av de nyfødte krever nye løsninger. Ved Rikshospitalet, og før det ved Ullevål Universitetssykehus, har vi arbeidet med de minste barna noen år. I løpet av de to siste årene har vi tilpasset høreapparater på 15 spedbarn under 1 år, og vi opplever at dette arbeidet byr på mange utfordringer. Foruten de psykososiale forhold er det komplisert å få optimale resultater ved høreapparattilpasningen, spesielt der barnet har et stort hørselstap. Vi opplever at det i stor grad er feedbackproblemene som begrenser utbyttet av høreapparatene.

Selv avansert feedbackbegrensning/kontroll i høreapparatene er etter vår erfaring utilstrekkelig. Store hørselstap krever sterke høreapparater og disse er store i størrelse. FM system for å løse feedbackproblemer gjør høreapparatene enda større, samtidig som vi ser ulemper ved mikrofonens plassering. Spedbarnets ører er svært myke, og det er en utfordring å få høreapparatet til å sitte på plass.

Et spedbarn vokser svært raskt og det er behov for nye propper hver tredje uke de første månedene for å bekjempe feedbackproblemer og for å få høreapparatene til å sitte. Besøk ved hørselssentralen hver tredje uke er overkommelig for våre pasienter med de korte avstander vi har i Oslo. Jeg tør ikke tenke på pasienter på steder i landet der reiseveien til sykehuset er mange mil hver veg.

Med midlene vi er blitt tildelt ønsker vi først å kartlegge og innhente informasjon om erfaringer rundt høreapparattilpasningen fra landets hørselssentraler og kompetansesentre. Fagpersoner: audiografer, audiopedagoger og audiofysikere vil kontaktes om erfaringer.

Foreldre til barn som har fått høreapparater tidlig vil også være sentrale i vårt prosjekt.

Dette er en gruppe som i dag tydelig gir uttrykk for sin frustrasjon over at deres spedbarn piper som et uvær, og høreapparater som faller av små myke ører bare barnet snur seg i sengen. De får informasjon fra fagfolk om hvor viktig det er at barnet bruker høreapparatene så mye som mulig samtidig som de erfarer at den praktiske bruk gjør dette vanskelig.

Barn med store hørselstap har ingen lydopplevelse uten de hjelpemidler vi kan tilby. De har heller ikke erfaring med hvordan lyd "bør" høres ut. Vi mener derfor at man kan tenke utradisjonelt. Vi håper på et tett samarbeid med industrien rundt dette og håper at prosjektet resulterer i utvikling av et nytt høreapparat spesielt for spedbarn med store hørselstap.

Du grønne, glitrende ...

Nylig tok ungene optimistisk fram kjelken, da de første snøfillene traff trøndersk gress. Etter å ha bodd i Oslo de siste årene har jeg i år som kjent, flytta heim til Namsos. Lett hummende på det "det snør, det snør..." tok jeg nostalgisk fram vinterutstyret til ungene - Linn og Johan. Tjukke kjeldresser og ski var klare. Men altså kjelken vant første runde i utstyrsvalget. Snøen stanset omtrent samtidig med at utgangsdøra vår ble åpnet. En hvit flekk holdt ut i omkring ei time på den grønne hageflekken foran huset. Ungene ga seg imidlertid ikke. De varierte mellom kjelkepiruett og skyving av kjelken fram og tilbake over denne flekken. Siden har vi ikke sett snurten av snøen.

Og verre blir det. Nå sier forskerne at hvit jul er i ferd med å bli grønn jul. Havstanden blir nærmere tre meter høyere, og for mitt gjeldstyngede hjem, betyr det båt plass der bilen en gang stod. Fordelen med det er selvsagt at jeg i framtiden kan selge huset med strandtomt.

Det triste for nostalgikerne er at alt spenstig snakk om hu og hei på ski i lavende nysnø, blir historie og minner på håndkolererte postkort. Snøskuffa blir bytta ut med gressklipper. Trauste trøndere ser imidlertid fordeler med at snø heretter kommer ned som regn. "Ferdigmokka snø", sier optimistene her oppe.

På Maldivene og Grønland er man mer bekymret. Etterhvert blir støvler endel av nasjonalantrekket på Maldivene, og på Grønland er nedsmeltinga allerede i gang. Kanskje allerede i vår levetid vil øya gjøre en helårlig heder på siitt navn. Skal vi ta skrekkscenariene på alvor, vil det for vår del bety redningsvest i bislaget.

Man kan trygt si at i et slikt perspektiv blir miljødebatten klarere. Selv de mest hardnakkede skeptikere (jfr. USA) er på gli i forståelse at vi fremtiden ikke bare er lysere, men også fuktigere. Å påstå at klimaendringene bare er naturlige svingninger blir hulere og hulere. Nesten som å

si at det er plass til åtte personer i et tomannstelt.

Likevel kan det være en trøst å finne i gamle værtegn. Så her kommer et overtroisk langtidsvarsel både for julebaksten og valg av antrekk resten av året:

"Hvis vinden kommer fra nordøst på Mortensmesse, 11. desember, blir det en kald vinter."

Deretter følger spådommene slag i slag:

13. desember er Luciadagen. Denne natten spøker det. Alle tusser og troll er på farten.

16. desember. Da begynner julebaksten. Etter tradisjonen skal det lages kors på lefsene, for at alt som ikke har kors, tar huldra i julehelga.

18. desember. En god dag for finlefsene.

21. desember er det Tomasmesse - en merkedag for vinteren. Det er også vintersolverv og godt vær denne dagen, er tegn på et godt år. Mildvær som kom ved solsnu, blir kalt "kakelinna". (En forklaring på min datter Linns enorme appetitt på akkurat kaker.?) Opprinnelig var det vel helst at det var lettere å bake denne dagen om det ble mild-

vær.

23. desember er Solkvervdag - alt fast blir løst, heter det, i det øyeblikk sola snur. Værendring kan ventes denne dagen, og blir det regn denne dagen, kan det bli langvarig.

24. desember er mildvær og regn et godt merke for neste år. Blir det kaldt og tørt vær, blir det tørkesommer.

Er det mye stjerner julekvelden, blir det også et godt moltår.

25. desember med snø på trærne, betyr gode utsikter for det meste kommende år. Et skikkelig Heldige Anton-tegn.

27. desemberværet forteller hvordan været skal bli den kommende måneden.

28. desember. Været fjerde juledag blir det samme som sommerværet. Skjønt temperaturen er noe forskjellig.

29. desember. Været denne dagen blir omtrent det samme i fem uker framover.

30. desember med vind betyr kronår for kornet og ulla fra sauene.

31. desember. På nyttårsaftnen heter det at om det blir stjerneklart, blir det bra med molt. Er det mye vind derimot blir det dårlige avlinger.

Om man går jula i møte med denne velprøvde værsjekklista, er det litt betryggende å vite at været var ulikt før om årene også.

Et gammelt værtegn er imidlertid en evergreen: "Morrasur kjerring gir frydefull kveld."

Og sist - en for de få av oss som har ridd av all balsamreklame; - Knaker det i håret på kjerringa, er det absolutt fare på ferde. Da blir det nemlig frost!

Informasjon om YS Medlemsfordeler

YS Medlemsfordeler har nå vært i drift i snart 4 år, og med gode resultater. Siden 2003 har kontoret hatt en gjennomsnittlig økning i premievolum på hele 44% pr.år. Dette har kommet som et resultat av at kontoret er blitt bedre kjent blant medlemmene, blant annet gjennom synliggjøring gjennom forbundenes fagblad, men og at stadig flere ser den økonomiske fordelen av forsikringstilbudet.

Det er 3 helttidsansatte på kontoret hvor en av dem for tiden er i fødselspermisjon. Kontoret er åpent hele året, men trykket er allikevel størst i januar, februar, mars samt november og desember. Pr. uke 36. 2006 hadde kontoret solgt for litt i overkant av 3,2 millioner premiekroner, som er betydelig over budsjett.

Over 60 prosent treff

Mellom 60 og 70 prosent av de som får et forsikringstilbud fra YS Medlemsfordeler A/S kjøper også forsikringen. Det er vi godt fornøyd med. Dette betyr at de fleste opplever å kunne spare penger på å skifte til det tilbudet som gis gjennom medlemskapet i forbund tilknyttet YS. Besparelsene ligger gjerne fra to tre hundrelapper, til flere tusen. Vi vet også at ville det vært penger å spare i noen av tilfellene hvor det ikke blir noe salg. Når den enkelte likevel ikke tar i mot tilbudet fra YS Medlemsfordeler A/S kan det ha sammenheng med at det er vanskelig til å bryte et langvarig samarbeid med et annet selskap.

Forekommer det at prisene ikke er konkurransedyktige?

Noen ganger hører vi at prisene i YS Medlemsfordeler A/S ikke er konkurransedyktige. I noen tilfeller kan det stemme. Men i all hovedsak kan vi si at medlemmene tjener på å benytte seg av vår forsikringsordning. Hvor mye medlemmene sparer varierer avhengig av hvilke forsikringer de benytter seg av og hvor store forsikringene er. Uansett om medlemmer som henvender seg til YS Medlemsfordeler velger å kjøpe forsikring gjennom kontoret eller ikke vil de kunne få god og nøktern rådgivning i relasjon til sitt forsikringsbehov. Det gir medlemmene trygghet ved valg av forsikringsløsninger.

16 prosent eller 20 prosent rabatt på individuell skadeforsikring, eks. innbo

Det er innboforsikringen flest medlemmer har benyttet seg av, men med den nye rabattstrukturen som ble innført fra 1.1.2006 har også bredden i kundeforholdet til YS medlemmene økt betydelig. I antall forsikringer er innboforsikringen størst, mens bilforsikring er størst i premievolum. Rabattavtalen gjør at alle medlemmer med 1 eller 2 forsikringer får 16 %, mens de som har 3 eller flere får 20 % rabatt på Gjensidiges ordinære priser.

Etter forhandlinger mellom YS og Gjensidige Forsikring er det enighet om å forsterke avtalen med ytterligere 10 % rabatt på boligforsikring. Denne rabatt kommer i tillegg til de 16 eller 20 % YS rabatt. Den nye rabatt ble innført med virkning fra 01.09.06.

Andre medlemsfordeler

YS har også jobbet med å finne andre medlemsfordeler til medlemmene enn bare forsikring. Våren 2005 kom det et tilbud på rabatterte hoteller gjennom hotellkjeden Choice. Juni 2006 fikk man to nye avtaler på telefoni. En totalavtale med Telenor og Telehuset samt en mobilavtale med Briiz Telecom. Det forventes at drivstoffavtale vil være på plass i løpet av kort tid.

Har du spørsmål til YS Medlemsfordeler, ta kontakt på telefon 21 01 39 39.

Evt. kan du lese mer om de ulike medlemstilbudene på www.ys-medlemsfordeler.no

Landsmøte med kurs 2006

Det var en flott oktoberdag vi ankom snødekte Tromsø. Solen kastet glans over de flotte fjellene rundt byen. En bedre reklame kunne ikke Tromsø fått. Kurset ble holdt på Scandic Hotell som ligger litt utenfor Tromsø Sentrum.

Vi som deltok på Landsmøte med kurs 2006 startet kurset med foredragsholder Michel Hoen. Han ga oss en oppfriskning i tilpasning på store hørselstap. Han tok for seg rentoneterskler under talebananen, dynamikkområdet og døde områder i cochlea. I tillegg berørte han selve tilpasningen med ulike høreapparatfunksjoner som retningsmikrofon(er), tilpasningsregler og støydemplingsystem. I mange tilfeller kan det ha en positiv effekt å benytte FM utstyr sammen med høreapparater for å bedre signal/støy – forholdet.

Videre onsdag 25. oktober hadde audiofysiker Ole Tvette et innlegg om "når skal vi vurderer CI på voksne?". Per i dag har Rikshospitalet operert voksne fra 18 og opp til 85 år. En eventuell operasjon vil vurderes ut fra årsak til døvhets, hvor lenge vedkommende har vært døv, sykehistorie, resthørsel på det opererte øret osv. Med bakgrunn i dette presenterte han fire "caser" som har vært til utredning for implantasjon.

I dag har Rikshospitalet 142 voksne som står på venteliste for utredning. Nå har de gitt time til 6 nye pasienter, disse har stått på venteliste i 2 _ år. De prioriterer voksne som har hatt hjernehinnebetennelse. For andre gjelder vanlig venteliste. Ole Tvette kom med en oppfordring til oss audiografer: "Henvis heller for mange enn for få"! Og send med gamle audiogrammer!

Torsdag 26. oktober var det paneldebatt med innlegg. Debattens tema var om fremtidens hørselsomsorg. Deltakerne i debatten var Ragnar Skjøld fra Helse- og omsorgsdepartementet, Knut Løvdal fra Leverandørforeningen avd. hørsel, Geir Lippestad fra Hørselhemmedes landsforbund, Arne Vik fra Norsk Teknisk Audiologisk Forening, Inger-Lise Christensen fra Høyskolen i Sør-Trøndelag og Monica Rolandsen i Norsk Audiografforbund. Debattleder var Karl-Haakon Sæviold fra KFO. Debatten åpnet ved at alle deltakerne fikk holde innlegg først og deretter ble det åpnet for debatt med spørsmål fra salen.

Torsdagen ble avsluttet av Erica Grunnevoll som snakket om Motivasjon og arbeidsglede. Det var veldig morsomt og inspirerende. De fleste kjente seg igjen i mange av de dagligdagse situasjonene (både på jobb og privat), som hun delte med oss på en lett humoristisk måte.

Fredag 27. oktober snakket Linda Hood, professor ved Vanderbilt University i Nashville, Tennessee, om nevropati i den eldre brukergruppen. Hun er en av "tungvektene" innenfor det audiologiske felt og var en av høydepunktene under kurset. Hun gav oss grunnleggende innføring i tema rundt sentrale skader: "Når skal man begynne å mistenke sentrale skader, hvilke tester bør tas og hvilken oppfølging trenger de".

NAF holdt sitt landsmøte på både onsdag og torsdag. Det ble valgt nytt styre og ny redaksjon. Det er kommet noe nye til, mens endel fortsetter ennå en stund. Engasjementet var stort og det kom inn flere benkeforslag.

Det nye styret er:

- Monica Rolandsen
- Ingrid Kristoffersen
- Åshild Monsvik
- Bjørn Roar Valvik
- Tonje Dybsland
- Silje Brudvik

Det nye styret og den nye redaksjonen skal få presentere seg i neste utgave av Audiografen.

Den sosiale rammen rundt landsmøtet var bra. Det ble lagt opp til en felles middag på studenthuset Driv i Tromsø sentrum onsdag kveld, og torsdag var det festmiddag på hotellet. Kurset i Tromsø ble avsluttet til lunsj fredag. Oppsummert var årets kurs veldig interessant og de aller fleste virket godt fornøyde!

– Namsos Audiosenter –

Her er vi. 5 glade damer, med daglig leder Lasse Ledang i spissen.

Namsos Audiosenter holder til i Namsos Medisinske Senter.

Det har vært en rivende utvikling ifra den spede begynnelse i 1995, med kun 1 ansatt, til dagens nivå, hvor vi er 5 heltidsansatte. Vi har 2 audiografer i vårt team, og kan i dag levere både støy, badepropper og In-Ear monitoring i tillegg til høreapparatpropper. Når det gjelder støypropper, er dette noe vi vil satse mer på i tida fremover.

Det skjer stadig nye ting, og vi ser bl.a. frem til flytting i løpet av sommeren 2007. Vi har vokst ut av dagens lokaler, og vil flytte i større lokaler.

Dette gleder vi oss til.

Nå i desember er etterspørselen stor, og vi går med glede til dagens jobb, hvor det innimellom sliping og lakkering av ørepropper, snakkes om julebakst og kjøttrull, fattigmann og smultringer.

Vi er optimistiske med tanke på det nye året, og gleder oss til å få bedre plass. Sånn som vi har det i våre lokaler i dag, blir vi veldig sosiale. Det er ikke mange m2 på hver ansatt, men latteren sitter løst, og med tanke på at latter forlenger livet, tror vi jammen enkelte på Namsos Audiosenter vil leve evig.

Med ønske om en koselig adventstid, og en fredfylt jul.

Julehilsen fra Namsos Audiosenter

Fra venstre: Liudmila, Kristine, Veronica, Lasse, Siri, Inger

Audiografene er bundet av yrkesetiske retningslinjer

Kjære medlemmer.

Vi i styret har nå sett på resolusjon og gjort noen små endringer. Vi er kommet til at vi sender den til dere per e-post. Les gjennom følgebrevet og resolusjonen. Responder på den til meg hvis dere ikke kan stille dere bak den slik den foreligger i dag. Svarfrist finner dere i følgebrevet. Da håper vi i NAFs styre at dere kan stille dere bak en slik resolusjon, slik at det ikke i ettertiden skal være noen tvil hvor vi audiografer står etisk.

Mailen blir sendt som blindkopi til alle medlemmene som var tilstede på Landsmøtet i Tromsø bortsett fra til tidligere styre, varaer og redaksjon slik at e-post adresser ikke blir offentliggjort til alle

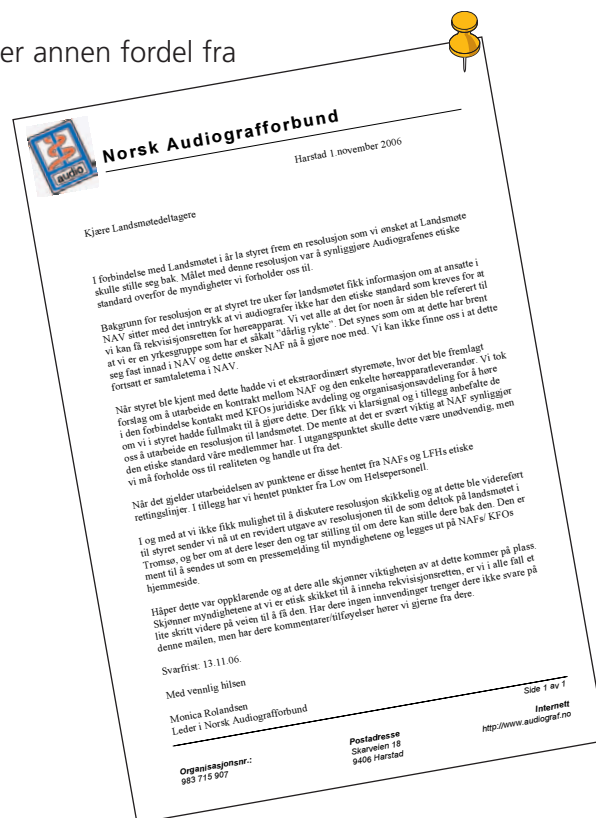
Norsk Audiografforbund (NAF) satser på yrkesetikk og har som den første yrkesorganisasjonen i Norge, utarbeidet en etisk kontrakt som skal gjelde mellom hver enkelt leverandør av hørselektiske hjelpemidler og NAF.

Formålet er å nedfelle spesifikke atferdsregler som skal gjelde forholdet mellom hver enkelt audiograf og hver enkelt leverandør. NAFs vedtekter forplikter hvert medlem til korrekt opptreden i henhold til avtalen.

Audiografer og leverandører er i tillegg bundet av øvrig regelverk som regulerer partenes opptreden og virksomhet, slik som lov om helsepersonell og regler som gjelder ved anbud i forhold til NAV og bransjens egne etiske regelverk.

NAF mener:

- Prinsippet om faglig uavhengighet betyr at audiografen utelukkende skal legge sine faglige kunnskaper, sitt faglige skjønn og hensynet til pasienten i sin yrkesutøvelse
- Det skal ikke utveksles ytelser mellom en audiograf og privat bekjente som kan knyttes til en leverandør som er egnet til, eller ment til å påvirke det profesjonelle forholdet mellom audiografen og leverandøren
- Det skal ikke forekomme sponsorvirksomhet eller markedsføring fra leverandør opp mot den enkelte audiograf. Dette gjelder alle former for reklame på hjemmeside, bil, arrangement eller annen finansiering som kan tilbakeføres til den enkelte audiografens yrkesutøvelse (herunder kommer ikke gratis linker til leverandører på hjemmesider)
- Audiografen skal ikke for seg selv eller andre, motta gave eller annen fordel fra leverandør som er egnet til, eller ment til å påvirke det profesjonelle forholdet på noen måte. Audiografen skal heller ikke bruke sin stilling til å skaffe fordeler til seg selv eller andre
- Leverandørens representant kan være tilstede sammen med audiograf ved tilpasning av utstyr/høreapparater, men kan ikke ta en konsultasjon alene sammen med en bruker på en høresentral/klinikk
- Person som jobber hos en leverandør kan ikke ta arbeidsoppdrag ved høresentral/klinikk som selv ikke har ansatt audiograf
- Leverandøren kan ikke sende personlige adresserte invitasjoner når audiografer ønskes innkalt til kurs, seminarer eller kongress
- NAF tar sterk avstand fra forhold som bryter med våre etiske retningslinjer. Slike forhold vil umiddelbart bli tatt opp i NAFs etiske utvalg som vil avgjøre om saken skal sendes videre til fylkeslegen

Frisk debatt om framtidens velferd

Paneldebatten "Hvem skal slokke branner?" ble en flott anledning for KFO og yrkesorganisasjonene til å markere seg, samt bringe til torgs egne hjertesaker og spørsmål til politikerne i panelet.

Tekst: Hege Heløe

Foto: Audun Hopland og Hege Heløe

Det er andre året på rad KFO og yrkesorganisasjonene i KFO går sammen om å arrangere en paneldebatt med sentrale politikere. I panelet satt Gunn Olander (KFO), Dag-Henrik Sandbakken (Sp), Rolf Reikvam (SV), Frank Jenssen (H), Odd Einar Dørum (V) og Kjell Erik Øye (Ap). I år som i fjor var møteleder Aslak Bonde, og i år som i fjor åpnet Anders Rogg med anti-autoritære sanger og ord til ettertanke.

Bruk KFO

KFOs leder Gunn Olander innledet debatten med å peke på helt sentrale utfordringer i velferds-Norge. Hun at det er viktig å fokusere på utvikling av tjenestene og ikke bare økonomi. Hun garanterte for at KFO vil gå inn i en konstruktiv dialog for å få til endringer.

Ap-politiker Kjell Erik Øye konkluderte med at han hadde lært en god del denne kvelden. Ikke minst hadde han fått øynene opp for de mange ulike yrkesgruppene som befinner seg i KFO.

- *KFO har mange yrkesgrupper. Spør oss og bruk oss, ta oss med på råd. Men da forventer vi å bli tatt på alvor, sa KFOs leder Gunn Olander.*

Debatt med temperatur

Engasjementet fra publikum i salen var upåklagelig. Panelet hadde sin fulle hyre med å svare ettersom stadig flere yrkesgrupper ønsket å fremme sine hjertesaker. Tema som var oppe til debatt var blant annet lærlinger og læreplasser, gratis fagskoleutdanning for alle, profesjonsstrid og deltidsproblematikk.

BT:

- *Mat er medisin. Matomsorgen er flyttet fra kjøkkenet til avdelingene, og maten fraktes milevis til et mottakskjøkken. I dag er det pleiepersonellet som har ansvaret for matomsorgen, og ikke kjøkkenpersonellet, meldte leder av Norsk Forening for Ernæring og Dietetikk (NFED), Britt Sørø.*

BT:

Selv om debatten var frisk og konstruktiv, var det tilløp til enkelte sleivspark fra politikerne. Dette ble avverget av møtelederen Aslak Bonde. Fra venstre i panelet satt Gunn Olander (KFO), Dag-Henrik Sandbakken (Sp), Rolf Reikvam (SV), Frank Jenssen (H) og Odd Einar Dørum (V).

BT:

Leder i Skolenes Kontoransattes Landsforbund (SKL), Kari Sandstad, tok opp det faktum at merkantilt personell i skolene ikke får dekket videreutdanningen sin. Det er heller ikke gitt at de som tar videreutdanning, får økt lønn.

- *Er det kun det pedagogiske personalet i skolen som får dekket kompetanseheving?, spurte Sandstad.*

Hun påpekte samtidig at mange av SKLs medlemmer jobber i deltidsstilling og at langt de fleste ønsker seg fulle stillinger.

- *Enkelte av medlemmene våre som arbeider i små stillingsbrøker rapporterer at de ikke får betalt for de timene de jobber ekstra. De må ta de ut i overtid. I utgangspunktet er stillingsandelen for liten til at de får gjort arbeidet sitt. Dermed må de stryke overtids-timene, sa Sandstad, og lurte på hva politikerne ville gjøre for å få opp andelen hele stillinger i offentlig sektor.*

BT:

Monica Rolandsen i Norsk Audiografforbund påpekte at det var lang ventetid på høresentralen i Norge. Samtidig er det arbeidsledige audiografer.

– Gjennomsnittlig er det snakk om syv-åtte måneders ventetid. Med den påfølgende eldrebølgen og med dagens bemanning, vil nåværende statsminister Jens Stoltenberg måtte stå på venteliste i tre til fire år, dersom han i fremtiden må bruke høreapparat, sa Rolandsen, og opplyste at det i løpet av de siste 10 årene ikke hadde vært noen økning i antall offentlige stillinger for audiografer. Samtidig kommer stadig nye brukere til.

BT:

KFO Ungs styre var til stede og deltok svært aktivt under paneldebatten

Ann Kristin Arnesen som er leder i KFO Ungs styre, brakte opp aktiviteternes beklemte situasjon, og rådsmedlem Arne Skraastad var ivrig med i debatten rundt lærlinger og utdanning. Anne Ingebjørg Ekrem, Ann Kristin Arnesen, Arne Skraastad og

Øyvind Nilsen samlet seg utenfor Vika Atrium for å oppsummere kvelden.

– Det var verdt turen, sa Arne Skraastad fra Kristiansand. Han får støtte fra de andre i Ung-rådet, som alle var like oppstemte etter den opphetede debatten.

BT:

Nestleder i Barne- og ungdomsarbeiderforbundet (BUF), Anne Marie Pedersen lurte på hvordan man kan sikre videreutdanning og dermed økt kvalitet på sykehusene når det ikke settes av penger til lønnskompensasjon. Som eksempel viste hun til at barnepleiere har fått tilbud om høyskoleutdanning i forhold til sitt arbeid på føde og barselavdelingene. Få har fått lønnskompensasjon for dette. Politikerne svarte at det er store utfordringer når det gjelder sykehusene.

For KFO på sakene

Norsk lærebok i Audiologi – snart ferdig!

Vi står foran en stor begivenhet i norsk (og nordisk) audiologi. En lærebok i audiologi vil se dagens lys, forhåpentligvis i løpet av tidlig vår 2007. Boka som kommer på norsk er opprinnelig et felles-nordisk prosjekt som ble initiert av Nordisk Audiologisk Selskap (NAS) for 6-7 år siden. En redaksjonskomité bestående av representanter fra de fem nordiske land har utviklet en audiologi-bok med stor bredde. Den blir på rundt 500 sider og omfatter en rekke felt, fra akustikk og fonologi, genetikk og anatomi til de mer tradisjonelle områder som psykoakustikk og hørselsmålinger, medisinsk behandling og (re)habilitering. Vi har også med et eget kapittel om tinnitus, og støyområdet er dekket. Til slutt er det en oversikt som viser internasjonale

standarder innen vårt område. Til sammen blir det 13 kapitler som vi håper kan danne grunnlag for studier både for de etablerte og for de som er under utdanning. Det kan plukkes fra forskjellige avsnitt, og vi tror at denne spesielt tverrfaglige utgaven vil finne plass hos mange som arbeider innen hørselsområdet.

Boka er skrevet av 37 forfattere fra de nordiske land, og i utgangspunktet ble den skrevet på de tre skandinaviske språk og engelsk. Vi har så hatt et stort arbeid med oversettelse til foreløpig tre språk: finsk, svensk og norsk.

Den norske utgaven som jeg har vært ansvarlig for vil bli utgitt av Fagbokforlaget i Bergen. Prisen er ikke kjent, men vi håper på statsstøtte slik at den skal bli overkommelig. Uansett, den må anskaffes av alle som arbeider innen audiologiens verden.

Tromsø des. 2006
Einar Laukli, einar.laukli@unn.no

"Redaksjonen beklager bruk av forsidebilde som ble oppfattet som reklame i 03/06. De som ikke har fått dette med seg vil nå lete frem bladet, og reklamen får dobbel virkning"

Styret

Prosjekt

“Tiltak innen høreapparatformidlingen”

Så har det endelig skjedd, det vi har ventet på i mange år. Helse- og omsorgsdepartementet har gitt Sosial- og helsedirektoratet i oppdrag å komme med konkrete forslag til forbedringer i høreapparatformidlingen. Dette er en etterlengtet oppfølging av regjeringens handlingsplan “Et helhetlig rehabiliteringstilbud til hørselshemmede – Plan for utvikling og organisering av tjenestetilbudet”, som kom i desember 2002.

Det er nedsatt en arbeidsgruppe bestående av to medlemmer fra Hørselshemmedes landsforbund, to fra NAV, et fra Kommunenes sentralforbund, et fra hvert av de regionale helseforetakene samt medlemmer fra Avdeling for kommunale helsetjenester og Avdeling for sykehustjenester i Sosial- og helsedirektoratet. Det er også etablert en referansegruppe med medlemmer fra Funksjonshemmedes Fellesorganisasjon, Institutt for spesialpedagogikk ved UiO, Program for audiografutdanning ved HiST, Norsk Audiografforbund, Norsk Audiopedagogisk Forening, Norsk Teknisk Audiologisk Forening, Øre-nese-halslegeforeningen og Leverandørforeningen for helsesektoren. Arbeidsgruppen skal ha sitt første møte 12. desember, mens referansegruppen møtes den 15. desember.

Det er ikke lange tiden arbeidsgruppen har på seg, så det må arbeides godt. I bestillingen fra departementet er det lagt vekt på at sluttrapporten skal være ferdig senest 1. mars 2007. Rapporten skal ut på høring. Ny organisering av høreapparatformidlingen eller enkelttiltak skal kunne settes i gang senest 1. januar 2008. Heldigvis har direktoratet frikjøpt en sekretær som er felles for de to gruppene.

Mandat

Mandatet tar utgangspunkt i følgende “arbeidshypotese”: *Høreapparattilpasningen er i dag preget av mange aktører, lange ventetider og manglende sammenheng mellom tilpasning av høreapparater og andre hørselstekniske hjelpemidler.* Dette er igjen basert på noen av problemstillingene i handlingsplanen. Rapporten skal gi konkrete anbefalinger og forslag til løsninger og tiltak som skal sikre en god formidling og oppfølging av høreapparater og andre hørselstekniske hjelpemidler i et helhetlig rehabiliteringsperspektiv. Vurderingene og forslagene må sees i et større rehabiliteringsperspektiv, jamfør arbeidet med en nasjonal strategi for habilitering og rehabilitering - der overordnet systemtenkning er nedfelt i Forskrift om habilitering og rehabilitering og Forskrift om individuell plan. Arbeidsgruppen skal se på hva som er mulig å oppnå i forhold til regelverket om individuell plan og rehabiliteringsforskriften. Arbeidet må ha et brukerperspektiv – det skal være brukermedvirkning i alle ledd.

Det er ønskelig at en kommer fram til tiltak som er mer kostnadseffektive enn i dag, og som vil komme brukeren til gode i form av lavere egenandeler. Fordeler og ulemper ved å se på høreapparater som et hjelpemiddel på lik linje med andre hørselstekniske hjelpemidler skal vurderes. Også anbudsordningen skal vurderes, bl.a. effekten av å prisforhandle et mindre antall høreapparater enn i dag.

Arbeidsgruppen skal se på samspillet mellom hørselssentralene og de privatpraktiserende øre-nese-halsspesialistene. Målet er maksimalt tre måneders ventetid for tilpasning av høreapparater og en best mulig geografisk utbredelse av nødvendige tjenester. Ambulant virksomhet skal vurderes. Den kommunale førstelinjetjenestens ansvar skal avklares – og det må foreslås forbedringer. Erfaring fra modellforsøket ReSonare skal også trekkes inn. Både behovet for audiopedagogtjeneste i hørselssentralene og audiopedagogtjenesten i fylkenes rolle i oppfølging av hørselshemmede skal vurderes. Videre skal en se på rollen til de ulike aktørene i høreapparatformidlingen - ønh-spesialist, audiograf, audiopedagog, logoped og ingeniør/audiofysiker - basert på framtidig utvikling innen feltet. Også rollen til HLFs hørselshjelperes skal avklares.

Forts. s. 29

Prosjekt "Tiltak innen høreapparatformidlingen" – Fra. s. 27

Strakstiltak

Men helse- og omsorgsdepartementet nøyer seg ikke med dette. Sammen med Arbeids- og inkluderingsdepartementet har en kommet fram til tiltak som kan gjennomføres med en gang, før Sosial- og helsedirektoratets rapport er ferdig. Dette ble meddelt de regionale helseforetakene og NAV i brev datert 7. juli 2007. De som tilpasser høreapparater, hjelpemiddelsentralene og kommunene pålegges å samarbeide for "snarest mulig å bedre brukernes situasjon". Audiografene pålegges å ha oversikt over tilgjengelige hørselstekniske hjelpemidler, og skal kunne vurdere om høreapparatet passer sammen med de aktuelle hjelpemidlene eller om hjelpemidler er en bedre løsning enn høreapparater. Det er spesielt viktig å få tilpasset et høreapparat som kan brukes med FM-systemer og teleslynger. Tilsvarende forventes det at hjelpemiddelsentralene samarbeider med de som tilpasser høreapparater for å bedre kunnskapen om hørselstekniske hjelpemidler. Dette innebærer å tilby kurs og å stille til rådighet "prøvepakke" av hørselstekniske hjelpemidler. Hjelpemiddelsentralene forutsettes videre å utarbeide oversikt over hørselskontakter de har avtale med i kommunene og stille denne til disposisjon for audiografene.

Hørselssentralene forventes å ta initiativ til å opprette kontakt med de etablerte hørselskontaktene i kommunene for å motivere kommunene til å la hørselskontaktene ha ansvar for oppfølging av høreapparatbrukere etter utlevering. En skal også etablere en rutine der høreapparatbrukere blir fulgt opp etter tre måneder for å sjekke at høreapparatet fungerer. Førstelinjen skal varsles om nye høreapparatbrukere og læres opp i hva som skal kontrolleres. Hjelpemiddelsentralene og de regionale helseforetakene forventes å samarbeide om å få flest mulig av kommunene til å inngå avtale om hørselskontakt.

Alle disse tingene skal gjennomføres innen 1. januar 2007, så de som ikke har begynt dette arbeidet, får det travelt. Det er verdt å merke seg at den delen av pålegget som gjelder de som tilpasser høreapparater, også gjelder de audiografene som arbeider hos privatpraktiserende øre-nese-halsspesialister og for seg selv.

Jan Erik Israelsen
jei@nlsh.no

GN ReSound Trådløst varslingsystem for hørselshemmede

Lynx™ MiniVib, den enkle løsningen

- Liten og diskret
- Mottar varsling fra 4 ulike kilder
- Både vibrator og lyssymboler
- Sikkerhet 24 timer i døgnet
- Tåler vann og er robust
- Enkel i bruk
- Lades hvert 4. døgn
- Er kompatibelt med DanAlert produktene

Lynx™ Tactum, den optimale løsningen

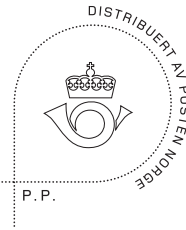
- Mottar varsling fra inntil 7 ulike kilder
- Inntil 100 m rekkevidde
- Både vibrator og lyssymboler
- Kan skreddersys til den enkeltes behov på arbeidsplassen og hjemme
- Varsler både individuelt og felles
- Tåler vannsprut og er robust
- Enkel i bruk
- Er kompatibelt med DanAlert produktene

Lynx™ er det nye navnet på vårt varslingsystem, og består av produktene fra det tidligere DanAlert systemet – og noen nyheter! Les mer på www.gnresound.no, eller kontakt oss for mer informasjon.
GN ReSound AS, telefon: 22 47 75 30, e-post: info@gnresound.no

Returadresse: Audiografen
 Vår Silje Mandal
 Tillerbruvegen 75, 7092 TILLER

B
 NORGE

Får du ikke Audiografen i postkassa di etter at du endra adresse? Meld i fra til oss! vsm-jel@online.no

Hei du!

NY ADRESSE / NY ARBEIDSGIVER???

Ja, nettopp du som har flyttet eller byttet arbeidsgiver siden du meldte deg inn i Norsk Audiografforbund. Har du husket å si ifra??! Kontingenten for 2006 er sendt ut og vi har fått mange i retur. Dette skaper mye ekstraarbeid for oss og påfølgende irritasjon som kunne vært unngått.

Styret kan utelukke de medlemmer som ikke følger NAFs vedtekter, som ikke betaler kontingent, eller som opptrer til skade for forbundet. Den som blir utelukket kan anke styrets avgjørelse til landsmøtet.

Så, for de det gjelder - klipp ut og send inn blanketten nedenfor.
 Enten pr. post: Maj Brit Høvik ... eller via mail: majbrit@medisan.no
 Medisan AS
 Pb 5073 Majorstua
 0301 Oslo

Dette må skje innen utgangen av juli for å unngå automatisk utmeldelse. Dersom dere er usikre på om vi har riktig adresse, vennligst send inn blankett for sikkerhets skyld.

Vennlig hilsen Styret

Ny Adresse

Navn: _____		Fødselsdato: _____
Adresse: _____	Postnr.: _____	Sted: _____
Tlf.privat: _____	Mobil: _____	
Fylke: _____		Utdannet år: _____
E-post: _____		
Arbeidsgiver: _____	Offentlig / Privat / Selvstendig (stryk det som ikke passer)	
Stillingsbetegnelse: _____		
Dato / Sted _____		Underskrift _____

Norsk Audiografforbund

Norsk Audiografforbund - en yrkesgruppe i Kommunalansattes Fellesorganisasjon
 KFO er tilsluttet Yrkesorganisasjonenes Sentralforbund

